

Schuster-Šewc, Heinz

K referátu prof. Andrejčina a dr. Večerky

In: *Otázky slovanské syntaxe : sborník brněnské syntaktické konference*,
17.-21.IV.1961. Vyd. 1. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1962, pp.
127

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/119395>

Access Date: 18. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

K REFERÁTU PROF. ANDREJČINA A DR. VEČERKY

HEINZ SCHUSTER-ŠEWC (Lipsko)

Šíření participiálních vazeb v bulharském spisovném jazyce, o kterém mluvil prof. Andrejčín, má zajímavou paralelu v horní lužičtině. V lidové řeči se tu zachovalo jen několik adverbializovaných participií, např. *ducy do města, staňši z loža, wostajši wšeho* apod. Ve spisovném jazyce se v 19. stol. začaly participiální vazby rychle šířit, pravděpodobně pod vlivem spisovné češtiny a druhých slovanských spisovných jazyků; šlo zde o vědomé napodobení, příklon k „slovanskému“ způsobu vyjadřování jako projev purismu. V dolní lužičtině, kde je spisovný jazyk jen slabě rozvit, nemohla se podobná tendence uplatnit a základním způsobem vyjadřování zůstaly vedlejší věty.

Ve svých zajímavých poznámkách o vlivu jednoho slovanského jazyka na druhý ukázal dr. Večerka, že se spojka *aby* udržela ve spisovné polštině asi vlivem českým i v době, kdy v nářečích již zanikla. Avšak spojka *aby* je ve větách účelových i v dolní lužičtině, kde o český vliv jít nemůže. Mohl by to být archaismus, starý západoslovanský jev. Dr. Mrázek právem zdůraznil syntaktickou archaičnost lužické srbštiny, ale na druhé straně je nutno pamatovat, že se v lužickosrbské syntaxi uplatnil velmi silně vliv němčiny; to doložil ve svém referátu dobře dr. Michalk.

K SYNTAKTICKÉMU VÝVOJI V BULHARŠTINĚ

SÁVA HEŘMAN (Praha)

V drobných poznámkách k referátům bulharských jazykovědců dr. Heřman uvedl, že participiální vazby jsou v spisovné bulharštině od samého počátku, takže v jejich vysvětlení nevystačíme s ruským vlivem. Otázka existence pádů v bulharštině se naprávem vyhrocuje; je nutno ujasnit rozdíl mezi pádovými vztahy a pádovými tvary. V užití spojek hovorového původu došlo k stylistické diferenciaci; spojky *obače* a *neže* byly uměle oživeny ze staré bulharštiny.